

Frédéric Chopin 1810 -1849 polský skladatel a básník klavíru, oslňující virtuózní

Děda Mikuláš Szopa odešel z Polska do Francie. **Otec** Nikolas Chopin – Francouz – v mládí odešel do ciziny hledat štěstí a obživu. Usadil se v Polsku, vyučoval francouzštinu v aristokratických rodinách. V r.1810 dostává místo na liceu a na vojenské škole ve Varšavě, kam se stěhuje s celou rodinou. Ženatý byl od r.1806. **Matka** – Justina Krzyzanowska pečuje o domácnost a pro přilepšení přijímá několik strážníků.

Dětství: Fryderyk měl jednu starší a dvě mladší sestry. V útlém věku hrával se starší sestrou, aniž by se to před tím kdy učil. Maloval, psal básničky, podílel se na vymýšlení dětských veseloher.

Hudební vzdělání: V šesti letech začal docházet k Vojtěchovi Živnému – učiteli, houslistovi, skladateli a dirigentovi českého původu. Ten rozpoznal velký talent, dával mu hrát Bacha, Haydna, Mozarta, Beethovena, ale i Humela a Kalkbrennera. Chopin rád improvizoval, Živný to někdy zapisoval. První skladba vyšla v tisku v r.1817 – Polonéza g moll.

Veřejné vystoupení: první v r.1818 – Chopin tam zazářil, tisk jej označil jako druhého Mozarta. Jako mimořádné dítě je zván k dalším vystoupením.

V r 1821 Živný oznamuje, že hochu nemá již co naučit. Fryderyk mu věnuje polonézu „Na rozloučenou“. Živný byl jeho jediným učitelem klavíru. Později se učil jen kompozici – 1825 u ředitele varšavské konzervatoře Elsnera. 1823-1826 navštěvuje liceum. Nedaří se mu příliš skládání pro orchestr, skladby pro klavír však rychle dostávají vyzrálou podobu. Nepromarní žádnou příležitost k účasti na hudebním dění.

Podlomené zdraví: V letních měsících pobývá několik let na polském venkově a vrývá si do paměti polskou lidovou hudbu.

První cesty do zahraničí: 1828 – Berlín- neodvažuje se projevit. 1829 Vídeň – dohlíží na vydání svých skladeb. Hraje na dvou koncertech s velkým úspěchem. Vášnivě se zamiloval do Konstancie Gladkowské, láska byla nešťastná. Ovlivnila první ze dvou klavírních koncertů, napsaný v té době.

Odjezd z Polska: 11.11.1830 Chopin opouští Polsko. V Drážďanech hraje své improvizace. Ve Vídni byl ale přijat již chladně. Prožil tam 8 měsíců. Cestuje přes Paříž do Londýna, potom do Stuttgartu. Tam se dovídá, že Rusové potlačili povstání v Polsku. V zármutku a vzteku nad tím snad píše Etudu c moll – Revoluční.

Paříž: V září 1831 se usazuje v Paříži – významné kulturní a společenské centrum i místo azylu pro ty, kteří se ve svých zemích necítili bezpečně. Sblíží se s krajany i s významnými hudebníky. V únoru 1832 hraje v Pleyelově sále na svém prvním pařížském koncertě. Z počátku má v Paříži finanční problémy. Daří se mu získat přízeň vlivných kruhů, přijímá dobře situované žáky, situace se lepší. V r.1835 uspořádal pouze dva koncerty. Chyběl mu temperament, ani nebyl stavěný pro dráhu koncertního klavíristy.

Vztah s George Sandovou: Seznámili se v říjnu 1836. Chopin téměř dva roky odolával její náklonnosti, vyhýbá se jí. V létě 1838 se sbližují. Sandová byla pokroková spisovatelka, soustřeďovala kolem sebe nejrůznější umělce. Byla provdána, měla dvě děti. S manželem však nežila. Chopina inspirovala ke složení vynikajících skladeb – Scherzo cis moll aj. Chopin v té době vyučoval a jen velmi málo koncertoval. Krásný a romantický vztah však nevydržel dlouho. Sandová se Chopina nabažila a začal jí být na obtíž.

Nemoc: Od tohoto okamžiku se Chopinovo zdraví i duševní síly prudce zhoršují (měřil . a vážil).

Přes rychle ubývající síly přeplovává v r.1848 do Anglie, hraje, podstupuje 12 denní cestu vlakem do Skotska. I tam koncertuje s velkým úspěchem, avšak nepříznivé podnebí a náročný program prudce zhoršily jeho nemoc – tbc. V listopadu 1848 se vrací do Paříže. Zde se mezi přáteli cítí poněkud lépe. Složil dvě mazurky, ale na víc již nemá sílu. Na léto jej přátelé převážejí na venkov. Prožívá poslední dny svého života. Projevil přání, aby jej navštívila jeho starší sestra Ludwika. Ta přijíždí a je u něj, když 17. října 1849 umírá. Pohřeb byl 30. 10. Po něm sestra odváží do Polska Chopinovo srdce. Ve své době významní hudebníci ctíli Chopina, jako klavíristu a skvělého improvizátora. Do dnešní doby zůstaly zachovány a neustále jsou hrány a obdivovány překrásné skladby, poznámky k jejich provádění a metodické rady.

Dílo: . 2 klavírní koncerty, 3 sonáty, 4 balady, 4 scherza, 24 preludií, 27 etud, nokturna, mazurky, valčíky, polonézy, impromptu a jiné. Přátelé Chopina nabádali, aby psal i pro jiné nástroje, orchestr, nebo opery. Několik takových pokusů skutečně učinil, ale správně rozpoznal, že **prostředkem jeho vyjádření je hudba pro klavír.**